

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

xvij. De appellantibus a grauamine, vel futura executione literarum Apostolicarum ad potestatem laicam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13883

nera personarum; Primo, Recurrentes ad Curiam Romanam super causis, & negotijs eorum. Secundo, Prosequentes eadem in eadem Curia. Tertio, Procurantes in iisdem causis, & negotijs. Quarto, Gestores negotiorum. Quinto, Advocatos. Sexto, Procuratores. Septimo, Agentes ipsorum. Octavo, Auditores deputatos super dictis causis & negotijs. Nono, Iudices super eisdem deputatos, siue sint deputati particulari deputatione, siue incumbat ex officio. Actiones principales sunt tres; Primo, Occidere; Secundo, Percutere; Tertio, Spoliare per se, vel per alios aliquam ex personis supra dictis. Actiones vero accessoriae sunt illae; Primo, committere praedicta delicta; Secundo ea exequi; Tertio, procurare haec fieri. Quarto, dare auxilium; Quinto, dare consilium; Sexto, dare fauorem.

3 *Observanda sunt haec quoad Canonis huius intelligentiam.*

Primo, Canon iste antiquus fuit in Bulla cenae saltem a tempore Martini V. apud S. Anton. 3. p. tit. 25. c. 72. Sylu. verbo excommunicatio 7. nu. 70. excommunicatione 23. Tabiena, verbo excommunicatio 6. §. 12. vers. vnde decimo, & etiam ex Bulla Iulij II. & Leonis X. apud Caietan. vbi supra, & in Bulla cenae Iulij Papae III. apud Martin. Ledesin. 2. 4. quest. 26. art. 2. pag. 356. col. 2. & in Bulla Pauli Papae IV. apud Sotum, 4. d. 2. q. 2. art. 3. post concl. 5. vers. Nona, & in Bulla Gregorij XIII. apud Nauar. in Man. c. 27. num. 68.

4 *Secundo, Duae conditiones ad hanc censuram incurrendam ex parte personarum praedictarum, & actionum necessario requiruntur.*

Vna est, ut actiones hic prohibita, aut aliqua vna illarum fiant contra dictas personas, non ex quacunque causa, & intuitu, sed occasione causarum, & negotiorum, quae in ipsa Curia geruntur, vt notant Caiet. verbo excommunicatio, c. 15. & Card. Toletus in explicacione Bullae cenae, §. 9. in principio.

Secunda est, vt per viam illicitam, & iniustam fiant eadem actiones contra easdem personas, vnde si quis intuitu negotiorum, vt impediatur aduersarium contra se agentem, vel aduocatum, vel iudicem, vel aliam aliquam ex personis supra dictis accuset criminaliter in iudicio, de crimine vero, & causam prosequatur vsque ad eius mortem, non incidit in huius Canonis excommunicationem, vt ex pressis verbis affirmat Alphons. Viualdus, vbi supra, num. 92. In autem accusaret de crimine falso, aut probaret per falsos testes sine dubio incidere.

5 *Tertio, Recurrere ad Curiam in praesenti Canone non solum intelligitur in propria persona venire ad Curiam, sed etiam causam, vel negotium ad Curiam Romanam transferre, vt per eam cognoscatur. Vnde quicumque negotium aliquod ad Curiam Romanam transfert vbiunque offendatur intuitu illius negotij, offensor eius in hanc excommunicationem incidit. Quid autem Curiae nomine intelligatur, diximus sup. c. 13. nu. 3.*

6 *Quarto, Nominis Procurantis, hic expressum, a nomine Procuratoris differt; Nam ille solum Procurator est, qui auctoritate constituitur ad comparandum in iudicio; Procurans autem vocatur, quisquis ad expeditionem causae, & negotij cooperatur. Reliqui termini ex supra dictis clausulis manifesti sunt.*

De appellantibus a grauamine, vel futura executione litterarum Apostolicarum ad potestatem laicam.

Cap. XVII.

S Y M M A R I V M.

1 *Appellantes a grauamine, seu futura executione litterarum Apostolicarum ad potestatem laicam in Bul-*

3 *Persona principales sunt istae; Primo, Qui praetenden-*
tes

la Cenae excommunicantur.

- 2 *Excommunicatio decimatertia Bullae cenae quas personas & actiones contineat.*
- 3 *Partes, seu personae in ea contentae quanam sint.*
- 4 *Litterae Apostolicae, a quarum executione appellare prohibetur quanam sint.*
- 5 *Appellationes friuolae, non autem iusta, in Bulla cenae prohibentur.*
- 6 *Magistratus executionem litterarum Apostolicarum prohibentes quanam censendi sint.*
- 7 *Excommunicatio, quam appellantes ad laicam potestatem incurrunt, quam antiqua sit.*
- 8 *Impediens accedentem ad Curiam Romanam pro literis impetrandis, quando excommunicationem incurrat.*

1 **E**Xcommunicatio Decima fertur in haec verba; *Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, tam Ecclesiasticos, quam seculares cuiuscunque dignitatis, qui praetextibus friuolam quandam appellationem a grauamine, vel futura executione litterarum Apostolicarum, etiam in forma Breuis, tam Gratiam, quam iustitiam concernentium, necnon citationum, inhibitionum, sequestrorum, monitoriorum processuum executionum, & aliorum decretorum, a nobis, & a sede praedicta, seu Legatis, Nuncijs, Praesidentibus, Camera Apostolica Auditoribus, Commissarijs, alijsque Iudicibus, & delegatis Apostolicis emanatorum, & quae pro tempore emanauerint, aut alias ad Curias seculares & laicam potestatem recurrunt, & ab ea instante etiam Fisci procuratore, vel aduocato, appellationes huiusmodi admitti, ac litteras, citationes, inhibitiones, sequestra, monitoria, & alia praedicta capi, & retineri faciunt. Quisve illa simpliciter, vel sine eorum beneplacito, & consensu, vel examine executioni demandari, aut ne tabelliones, & notarij, super huiusmodi litterarum, & processuum executione, instrumenta, vel acta conficere, aut confecta parti, cuius interest, tradere debeant, impediunt, vel prohibent, ac etiam partes, seu eorum agentes, notarios, executores, & subexecutores litterarum, citationum, monitoriorum, & aliorum praedictorum, capiunt, percutiunt, vulnerant, carcerant, detinent, ex Cunitatibus, locis, & regnis eieciunt, bonis spoliunt, perterriti faciunt, concutiunt, & comminantur per se, vel alium, seu alios, publice, vel occulte; Quisve alias quibuscunque personis in genere, vel in specie, ne pro quibusuis eorum negotijs prosequendis, seu gratijs, vel literis impetrandis ad Rom. Curiam accedant, aut recursum habeant, seu gratias ipsas, vel litteras a dicta sede impetrent, seu impetratis utantur, directe, vel indirecte prohibere, statnere, seu mandare, vel eas apud se, aut notarios, seu tabelliones, vel alias quomolibet retinere praesumunt.*

2 *Canonis huius materia est sacrilegium, quo offenditur auctoritas Sedis Apostolicae, primo, friuola appellatione a grauamine, vel futura executione litterarum Apostolicarum, ad potestatem laicam; secundo in suis citationibus, & executionibus; Tertio, in suis Notarijs, executoribus, & subexecutoribus, vt notat Caietan. verbo, excommunicatio, cap. 29. Potest autem hic Canon in tres partes diuidi; Prima pars est contra eos, qui offendunt iurisdictionem sedis Apostolicae praetextu alicuius friuolae appellationis, recurrando ad Curias seculares, & potestatem laicam, ad quam a grauaminibus, vel futura executione litterarum Apostolicarum appellant. Quae pars, seu Clausula recenter admodum in Bulla cenae posita est, in his vltimis Bullis, vt videre est apud Nauar. in Manual. cap. 27. num. 68. nulla enim mentio est huius partis apud vllum auctorem antiquiorem.*

3 *Persona principales sunt istae; Primo, Qui praetenden-*
tes

tes friuolam appellationem a grauaminibus, & futura executione literarum Apoſtolicarum, de quibus infra, ad 8 Curias laicas, & ſeculares recurrunt. Secundo, Qui a poteſtate laica, etiam iſtante Fiſci procuratore, vel aduocato, huiusmodi appellationes admitti faciunt. Tertio, Qui huiusmodi literas Apoſtolicas per laicam poteſtatem capi faciunt. Quarto, Qui literas iſtas a laica poteſtate detineri faciunt. Et hæc omnes perſonæ ſiue ſint laicæ, ſiue Eccleſiaſticae ſint, & denique cuiuſcunq; ſint dignitatis.

4 *Literæ* verò Apoſtolicæ, a quarum executione appellare prohibetur, ſunt iſtæ; Primo literæ Apoſtolicæ in forma Breuis. Secundo, citationes. Tertio, inhibitiones. Quarto, ſequeſtra. Quinto, monitoria. Sexto, proceſſus. Septimo, executoriales. Octauo, quæcunq; alia decreta non ſolum ipſius Romani Pontificis, & Sedis Apoſtolicæ, ſed etiam Legatorum, Nunciatorum, Præſidentium, Camere Apoſtolicæ Auditorum, Commiſſariorum, Iudicum, & delegatorum Apoſtolicarum, vt ex ipſis verbis Bullæ conſtat.

5 *Circa* quas appellationes probabile mihi eſt, Papam ſolum loqui de appellationibus illis, quæ ſunt friuolæ ex parte appellantis, & ex defectu ſufficientis cauſe; Id quod verba illa Bullæ *Præſentes friuolam quandam appellationem* ſignificare videntur; vnde probabile mihi eſt, quod ſi quis ad neceſſariam ſui deſenſionem contra iniuriam, quam certo cognoſcit ſibi illatam, & quam alia via depellere nequeat, niſi ad Curias ſeculares appellando, ad dictas Curias appellet, non incidet in huius Bullæ cenſuram. Ratio quæ me mouet, hæc eſt; quia non videtur eſſe Summi Pontificis intentio, vt aliquo modo inferenti tam grauem iniuriam, & calumniam manifeſtam fauere velit. Dixi; *Et quam alia via depellere nequeant* &c. quia ſi aliquo alio modo huiusmodi grauamen, & iniuriam deuitare poſſint, vt verbi gratia ſupplicando Summo Pontifici, & exponendo ei cauſe veritatem, & iuſtitiam, appellando ad Curias ſeculares, in cenſuram iſtam incidere non poterunt.

6 *Secunda* pars Canonis lata eſt contra ipſos Magiſtratus prohibentes prædictas literas Apoſtolicas executioni mandari, ſiue ſimpliciter prohibeant, ſiue prohibeant ſine eorum beneplacito, & conſenſu, vel examine; Et comprehendit pars hæc multas perſonas, vt conſtat: Et quidem Perſonæ principales ſunt iſtæ; Primo, impediētes executionem prædictarum literarum Apoſtolicarum. Secundo, prohibentes eandem executionem quocunq; modo ſupradicto prohibeant, aut impediāt. Tertio, impediētes, ſeu prohibentes inſtrumenta, vel acta conſci ſuper executione earundem literarum. Quarto, impediētes, ſeu prohibentes acta conſecta parti, cuius intereſt. Quinto, capientes aliquam ex perſonis infra dicendis. Sexto, percutientes aliquam ex illis perſonis. Septimo, vulnerantes. Octauo, carcerantes. Nono, detinentes. Decimo, eiſcientes ex ciuitatibus, locis, aut regnis. Vndecimo, ſpoliantes bonis. Duodecimo, perterrefacientes. Decimotertio, concutientes. Decimoquarto, comminantes, & hæc omnia ſiue per ſe, vel alium, ſeu alios, ſiue publice, ſiue occultè. Perſonæ verò, contra quas huiusmodi actiones fieri prohibentur, ſunt iſtæ; Primo, partes actrices. Secundo, agentes ipſarum partium. Tertio, notarij. Quarto, executores. Quinto, ſubexecutores literarum Apoſtolicarum, de quibus ſupra dictum eſt. Quæ omnia ex eiſdem Bullæ verbis colliguntur.

7 *Hæc* pars antiquior eſt prima, reſertur enim a Sylueſt. in verbo excommunicatio 7. num. 71. excommunicatione vigefima ſexta, & Tabiena, verbo excommunicatio 6. §. Duodecima, verſic. Duodecimus. Caietano in verbo, excommunicatio, cap. 27. & cap. 29. & a Martino Ledem. 2. 4. quæſt. 26. artic. 2. pag. 356. colum. 3. & a Soto 4. diſt. 22. q. 2. artic. 3. poſt Concl. 5. verſ. Nona, & a Nauar. in Manu. cap. 26. num. 68. & Sebaſtiano Medice, par. 2. ſummæ, tit. 9. quæſt. 78. num. 91. Excommunicantur autem hic ſeuſim, qui prohibent executionem literarum Apoſtolicarum ſimpliciter, & etiam qui eandem prohibent ſine eorum conſenſu, & examine: vnde quælibet prohibiti iſtarum, aut quodlibet impedimentum ſufficit ad ex-

communicationem iſtam incurrendam.

8 *Tertia* pars, vt ex ſine Canonis colligitur, lata eſt contra eos, qui accedentes ad Curiam Romanam pro negotijs eorum proſequendis, aut literis, ſeu gratijs impetrandis prohibent; & continet has perſonas, in quibus omnibus requiritur præſumptio, ſcilicet vt præſumptuoſe agant. Primo, prohibere præſumentes; Secundo, ita tuere; Tertio, mittere ne quis accedat, aut reſuſum habeat ad Curiam Romanam, pro quibus negotijs proſequendis, vel pro gratijs, vel literis impetrandis, vel ne gratias ipſas, vel literas dicta ſeae impetret, & ne impetratus vtatur, & hæc omnia ſiue directè, ſiue indirectè; Quarto, præſumentes retinere apud ſe literas ab aliquo impetratas; Quinto, præſumentes eandem retinere apud Notarium, ſeu tabellionem, aut alias quomodo libet. Vbi obſeruandum eſt, quod ex eo, quod expreſſe in ſingulis perſonis hic enumeratis requiritur præſumptio, neceſſario conſequitur, vt ſi quis ex ignorantia etiam culpabilis, vel ex ſimplicitate, inaduerſentia, vel alio ſimili modo, prædicta faceret in excommunicationem Bullæ non incidere. Et hæc pars non ita tantum in Bulla cenæ reſcripta ſuit, ſi quidem reperitur præſumptio omnium in Bulla Cenæ Iulij Pape III. vt conſtat ex Martino Ledem. 2. 4. quæſtione 26. artic. 2. pag. 356. colum. 3. Nihil autem reſert, an ſiant hæc impedimenta auctoritate publica, vel priuata, ſiue eccleſiaſtica, ſiue ſeculari, ex Nauarro, & Sebaſtiano, vbi ſupra. Quid autem *Romane Curie* nomine intelligatur, expoſuimus, cap. 13. num. 3.

De officialibus, & aliis, qui cauſas Eccleſiaſticas auocant a Iudicibus Apoſtolicis. Cap. XVIII.

S V M M A R I V M.

- 1 *Officiales cauſas eccleſiaſticas a iudicibus Apoſtolicis auocantes prætextu quarumcunq; exemptionum, & gratiarum in Bullam cenæ incidunt.*
- 2 *Excommunicatio decima quarta Bullæ cenæ quas perſonas, & actiones comprehendat.*
- 3 *Excommunicatio decima quarta Bullæ cenæ quonſque extenditur.*
- 4 *Excommunicatio decima quarta Bullæ cenæ quantum ad obſequiū ſit.*
- 5 *Excommunicatio decima quarta Bullæ cenæ an ſolum laicos, vel etiam Prælatos eccleſiaſticos comprehendat.*
- 6 *Innocentem, de iure naturæ defendere licet.*
- 7 *Reges Gallie, & Hiſpanie, beneficia eccleſiaſtica tibi colorato poſſidentes, ne eis abſque cauſæ cognitione priuentur, an virtute ſuorum priuilegiorum defendere valeant.*
- 8 *Doctores, ex affectu quodam nationis, proprijs Regibus Magiſtratibus applaudere ſolent.*
- 9 *Poteſtas laica innocentem aliquem contra poteſtatem eccleſiaſticam auctoritatiuè defendere non poteſt.*
- 10 *Magiſtratus, ac alij priuati ſe cauſasque ſuas, quæcunq; licite contra eccleſiaſticos defendere valeant.*

1 *Excommunicatio* Decima quarta fertur in hec verba: *Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, & ſingulos, qui per ſe, vel alios auctoritate propria, ac de factò, quarumcunq; exemptionum, vel aliorum gratiarum, & literarum Apoſtolicarum, prætextu beneficijs, & Decimarum, ac alias cauſas ſpirituales, & ſpirituales annexas ab Auditoribus, & Commiſſarijs noſtris, alijsque iudicibus eccleſiaſticis auocant, illarum de iure ſum, & audientiam, ac perſonas, Capitula, Conuentus,*